

78329 - قىيامەتنىڭ چوڭ-كېچىك ئالامەتلىرى توغرىسىدا

سوئال

قىيامەتنىڭ چوڭ-كېچىك ئالامەتلىرى قايسىلار؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

ئىخچام جاۋاب

قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرى ۋە قىيامەتنىڭ يېقىندا بولىدىغانلىقىنى بىلدۈرىدىغان ۋە قىيامەتتىن بۇرۇن يۈز بېرىدىغان شەرتلىرىنى ئۆلىمالار چوڭ ۋە كېچىك دەپ ئىككى تۈرگە ئايرىغان، قىيامەتنىڭ كېچىك ئالامەتلىرىدىن:

- 1-پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىلىشى.
  - 2-پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ۋاپات بولىشى.
  - 3-بەيتىل مۇقەددەسنىڭ پەتھ قىلىنىشى.
  - 4-پەلەستىن زېمىنىدا يۈز بەرگەن “ئەمۋاس” ناملىق ۋابا كېسىلى.
  - 5-مال-دۇنيانىڭ كۆپ بولىشى ۋە كىشىلەرنىڭ سەدىقىدىن بەھاجەت بولىشى.
  - 6-پېتىننىڭ يامرىشى.
  - 7-پەيغەمبەرلىكنى دەۋا قىلغۇچى يالغانچىلارنىڭ مەيدانغا چىقىشى.
  - 8-ھىجاز زېمىنىدا ئوتنىڭ كۆرۈلۈشى.
  - 9-ئامانەتنىڭ زاپە بولىشى.
  - 10-ئىلىمنىڭ ۋە ئىلىم ئەھلىنىڭ قەبىزى روھ قىلىنىشى ۋە نادانلىقنىڭ يامرىشى.
  - 11-زىنا-پاھىشەننىڭ كەڭ تارىشى.
  - 12-جازانىڭ ئومۇملىشىشى.
  - 13-ناخشا-مۇزىكىنىڭ ئاشكارا بولىشى.
  - 14-ھاراقكەشلىكنىڭ كۆپ بولىشى.
  - 15-پادىچىلارنىڭ ئېگىز بىنالارنى سىلپ پەخىرلىنىشى قاتارلىقلار.
- قىيامەتنىڭ چوڭ ئالامەتلىرى ئون تۈرلۈك بولۇپ ئۇلار:
- 1-دەججالىنىڭ چىقىشى.
  - 2-ئىسا ئىبنى مەرىيەمنىڭ ئاسماندىن چۈشۈشى.
  - 3-يەجۇجە ۋە مەجۇجەنىڭ ئوتتۇرىغا چىقىشى.
  - 4-ئۈچ قېتىملىق كۈن تۇتۇلۇش: كۈن چىقىش تەرەپتە، كۈن پېتىش تەرەپتە ۋە ئەرەب يېرىم ئارىلىدا كۈن تۇتۇلۇش.

- 5- ئالەمنى تۈتەك قاپلىشى.
- 6- كۈننىڭ مەغرپىتىن چىقىشى.
- 7- چوڭ ھايۋاننىڭ مەيدانغا چىقىشى.
- 8- ئىنسانلارنى مەھشەر مەيدانغا سۈرۈپ ئاپىرىدىغان ئوت.

تەپسىلىي جاۋاب

Table Of Contents

- -قىيامەت كۈنىنىڭ ئالامەتلىرىنىڭ مەنىسى.
- -قىيامەت كۈنىنىڭ كېچىك ئالامەتلىرى.
- قىيامەتنىڭ كېچىك ئالامەتلىرىدىن:
- -قىيامەت كۈنىنىڭ چوڭ ئالامەتلىرى.
- -قىيامەت كۈنىنىڭ ئالامەتلىرى تەرتىپ بىلەن كېلەمدۇ؟.

بارلىق گۈزەل مەدھىيەلەر ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلىرىغا ۋە قىيامەتكىچە ئۇلارغا ئەگەشكەن كىشىلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

-قىيامەت كۈنىنىڭ ئالامەتلىرىنىڭ مەنىسى.

قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرى ۋە قىيامەتنىڭ يېقىندا بولىدىغانلىقىنى بىلدۈرىدىغان ۋە قىيامەتتىن بۇرۇن يۈز بېرىدىغان شەرتلىرىنى ئۆلچىملىك چوڭ ۋە كېچىك دەپ ئىككى تۈرگە ئايرىغان، كېچىك ئالامەتلىرى كۆپ ھاللاردا قىيامەت بولۇشتىن ئۇزۇن مۇددەت بۇرۇن بولىدۇ، بەزىلىرى يۈز بېرىپ ئاخىرلاشقان بولىدۇ، بەزىسىنىڭ يۈز بېرىشى تەكرار بولىدۇ، بەزى ئالامەتلىرى نامايەندە بولۇپ، بۇ دائىم ئاشكارا ھالەتتە بىر-بىرىگە ئەگىشىدۇ، ھازىرغىچە يۈز بەرمىگەن ئالامەتلىرىمۇ بار، لېكىن ئۇ راست ئېيتقۇچى ۋە سۆزى تەستىقلانغۇچى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام خەۋەر بەرگەندەك چوقۇم يۈز بېرىدۇ.

ئەمما چوڭ ئالامەتلىرى: ئۇ قىيامەتنىڭ يېقىندا بولىدىغانلىقىنى ۋە ئاشۇ كاتتا كۈننىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىغا ۋاقىتنىڭ ئاز قالغانلىقىنى بىلدۈرىدىغان كاتتا ئالامەتلەردىن ئىبارەتتۇر.

-قىيامەت كۈنىنىڭ كېچىك ئالامەتلىرى.

قىيامەتنىڭ كېچىك ئالامەتلىرى ئىنتايىن كۆپ بولۇپ، بۇ توغرىدا نۇرغۇن سەھىھ ھەدىسلەر بايان قىلىنغان بولۇپ بۇ يەردە ئۇ ھەدىسلەرنىڭ ھەممىسىنى سۆزلەش ئىمكانىيىتى بولمىغانلىقى ئۈچۈن ھەدىسنى سۆزلىمەستىن ئالامەتلەرنىلا بايان قىلىمىز. بۇ توغرىدا دەلىللەر بىلەن بىرگە كەڭرى مەلۇمات ھاسىل قىلىشنى خالىغانلارنى مۇشۇ توغرىدا يېزىلغان ئىشەنچلىك كىتابلارغا مۇراجىئەت قىلىشنى تەۋسىيە قىلىمىز. ئۇ كىتابلاردىن: شەيخ سۇلايمان ئەشقەرنىڭ: "كېچىك قىيامەت" ناملىق ئەسىرى، شەيخ يۈسۈپ ۋابىلىنىڭ "قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرى" ناملىق ئەسىرىدۇر.

قىيامەتنىڭ كېچىك ئالامەتلىرىدىن:

1- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىلىشى.

2- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋاپات بولۇشى.

3- بەيتىل مۇقەددەسنىڭ پەتھ قىلىنىشى.

4- پەلەستىن زېمىنىدا يۈز بەرگەن "ئەمۋاس" ناملىق ۋابا كېسىلى.

5- مال-دۇنيانىڭ كۆپ بولۇشى ۋە كىشىلەرنىڭ سەدىقىدىن بەھاجەت بولۇشى.

6- پېتىننىڭ يامرىشى: ئىسلامنىڭ دەسلەپكى دەۋرىدە يۈز بەرگەن پېتىنلەردىن: ئوسمان رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى، ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بىلەن ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئارىسىدا يۈز بەرگەن جەمەل ئۇرۇشى، ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بىلەن مۇئاۋىيە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئارىسىدا يۈز بەرگەن سىپپىن ئۇرۇشى، خاۋارىجلارنىڭ مەيدانغا چىقىشى، مەدىنىنى ئۈچ كۈن تالان-تاراج قىلغان ھىررە ۋە قەسى ۋە قۇرئان مەخلۇق دېگەن پېتىنە سۆزنىڭ ئوتتۇرىغا چىقىشى قاتارلىقلار.

7- پەيغەمبەرلىكنى دەۋا قىلغۇچى يالغانچىلارنىڭ مەيدانغا چىقىشى: ئۇلاردىن: مۇسەيلەمە كاززاپ ۋە ئەسۋەدىل ئىنسى قاتارلىقلار.

8- ھىجاز زېمىنىدا ئوتنىڭ كۆرۈلۈشى: بۇ ئوت ھىجرىيە يەتتىنچى ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرى يەنى ھىجرىيە 654-يىلى مەيدانغا كەلگەن، بۇ بەك زور ئوت بولۇپ، شۇ دەۋرىدە ياشىغان ۋە ئۇلاردىن كېيىنكى دەۋرىدە ياشىغان ئۆلىمالار بۇ ئوتنى كۆپ سۈپەتلىگەن، ئىمام نەۋەۋىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: بۇ ئوت بىزنىڭ زامانىمىزدا ھىجرىيە 654-يىلى مەدىنىدە كۆرۈلگەن، بۇ مەدىنىنىڭ شەرقىدىكى ھەررە دېگەن جاينىڭ ئارقىسىدىن كۆتۈرۈلگەن غايەت زور ئوت ئېدى، شام ئەھلى ۋە باشقا شەھەرلەرنىڭ ئاھالىلىرى بۇ ئوت توغرىسىدا كۆپ خەۋەرلەرنى بايان قىلغان، ماڭا مەدىنە ئەھلىدىن مۇشۇنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن كىشى خەۋەر قىلغان".

9-ئامانەتنىڭ زايە بولۇشى: ئامانەتنىڭ زايە بولۇشىنىڭ ئالامەتلىرىنىڭ كۆرۈنۈشلەردىن: ئىشلارنىڭ ئۇنى ئاسانلاشتۇرۇپ قىلىدىغان ئىگىلىرىدىن باشقىسىغا تاپشۇرۇلغانلىقىدىندۇر.

10-بۇخارى ۋە مۇسلىمدا بايان قىلىنغاندەك: ئىلىمنىڭ ۋە ئىلىم ئەھلىنىڭ قەبىزى روھ قىلىنىشى ۋە نادانلىقنىڭ يامراپ كېتىشىدۇ.

11-زىنا-پاھىشەنىڭ كەڭ تارىشى.

12-جازانىنىڭ ئومۇملىشىشى.

13-ناخشا-مۇزىكىنىڭ ئاشكارا بولۇشى.

14-ھاراقكەشلىكنىڭ كۆپ بولۇشى.

15-پادىچىلارنىڭ ئېگىز بىنالارنى سىلپ پەخىرلىنىشى.

16-بۇخارى ۋە مۇسلىمدا بايان قىلىنغاندەك: دېدەك ئۆزىنىڭ خوجايىنلىرىنى تۇغۇشى قاتارلىقلار. بۇ ھەدىسنىڭ مەنىسى توغرىسىدا ئۆلىمالارنىڭ نۇرغۇن سۆزلىرى بار، ئىبنى ھەجەر رەھىمەھۇللاھ بۇ سۆزلەردىن مۇنۇ سۆزلەرنى تاللىدى: ئەۋلادىلار ئارىسىدا ئاتا-ئانىنى قاقشىتىش كۆپ بولىدۇ، بالا ئۆزىنىڭ ئانىسىغا ئاھانەت قىلىش، دەشكۈشلەش قاتارلىق ئىشلاردا خۇددى خوجايىن قۇلغا مۇئامىلە قىلغاندەك مۇئامىلە قىلىدۇ.

17-ناھەق قان تۆكۈلۈش ۋە ئۆلتۈرۈلۈشنىڭ كۆپ بولۇشى.

18-يەر تەۋرەشنىڭ كۆپ بولۇشى.

19-كۈن تۇتۇلۇش، سۈرىتى ئۆزگىرىپ كېتىش ۋە يەر يۈتۈپ كېتىش ئەھۋاللىرىنىڭ كۆپ بولۇشى.

20-يېرىم يالىڭاچ ئاياللارنىڭ يامراپ كېتىشى.

21-مۆمىننىڭ كۆرگەن چۈشنىڭ راست بولۇشى.

22-يالغان گۇۋاھلىق بېرىشنىڭ كۆپ بولۇشى ۋە ھەقىقى گۇۋاھلىقنى يوشۇرۇش.

23-ئاياللارنىڭ كۆپ بولۇپ كېتىشى.

24-ئەرەب زېمىنىنىڭ ئېرىق-ئۆستەڭلەردە سۇ ئېقىپ، يېشىللىققا ئايلىنىشى.

25-پۇرات دەرياسىدىكى ئالتۇن تاغنىڭ ئاشكارا بولۇشى.

26-يىرتقۇچ ھايۋانلار، قۇرۇق ئۆسۈملۈكلەرنىڭ سۆز قىلىدىغانلىقى.

27-رىملىقلارنىڭ كۆپ بولۇشى ۋە ئۇلارنىڭ مۇسۇلمانلار بىلەن توختىماي ئۇرۇش قىلىشى.

28-ئىستانبۇلنىڭ پەتھ قىلىنىشى.

-قىيامەت كۈنىنىڭ چوڭ ئالامەتلىرى-

ھۆزەيپە ئىبنى ئۇسەيد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئون تۈرلۈك ئالامەتنى زىكىر قىلغان ئۇ ئالامەتلەر:

1-دەججالىنىڭ چىقىشى.

2-ئىسا ئىبنى مەريەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاسماندىن چۈشۈشى.

3-يەجۇجە ۋە مەجۇجەنىڭ ئوتتۇرىغا چىقىشى.

4-ئۈچ قېتىملىق كۈن تۇتۇلۇش: كۈن چىقىش تەرەپتە، كۈن پېتىش تەرەپتە ۋە ئەرەب يېرىم ئارىلىدا كۈن تۇتۇلۇش.

5-ئالەمنى قاپلىغان تۈتەك.

6-كۈننىڭ مەغرېپتىن چىقىشى.

7-چوڭ ھايۋاننىڭ مەيدانغا چىقىشى.

8-ئىنسانلارنى مەھشەر مەيدانغا سۈرۈپ ئاپىرىدىغان ئوت، مۇشۇ ئالامەتلەر بىر-بىرىگە ئەگىشىپ مەيدانغا كېلىدۇ، بۇ ئالامەتلەرنىڭ بىرىنچىسى ئاشكارا بولسا، قالغانلىرى بىر-بىرىگە ئۇلىنىپ مەيدانغا كېلىدۇ.

ئىمام مۇسلىم ھۆزەيپە ئىبنى ئۇسەيد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە مۇنداق دەيدۇ: بىز بىر كۈنى قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرىنى مۇزاكىرە قىلىشىپ ئولتۇرساق پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىزنىڭ يېنىمىزغا چىقىپ: نېمىنى مۇزاكىرە قىلىۋاتىسىلەر؟ دېدى، بىز: قىيامەتنى دېدۇق، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «سىلەر ئون تۈرلۈك ئالامەتنى كۆرمىگۈچە قىيامەت بولمايدۇ دەپ: ئالەمنى قاپلىغان تۈتەك، دەججال، چوڭ ھايۋان، كۈننىڭ مەغرېپتىن چىقىشى، ئىسا ئىبنى مەريەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاسماندىن چۈشۈشى، يەجۇجە ۋە مەجۇجە، ئۈچ قېتىملىق كۈن تۇتۇلۇش: كۈن چىقىش تەرەپتە، كۈن پېتىش تەرەپتە ۋە ئەرەب يېرىم ئارىلىدا كۈن تۇتۇلۇش، ئۇنىڭ ئاخىرى ئىنسانلارنى مەھشەر مەيدانغا سۈرۈپ ئاپىرىدىغان يەمەندىن چىققان ئوت».

-قىيامەت كۈنىنىڭ ئالامەتلىرى تەرتىپ بىلەن كېلەمدۇ؟-

قىيامەتنىڭ بۇ ئالامەتلىرىنىڭ يۇقىرىقى تەرتىپ بىلەن كېلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئوچۇق بولغان سەھىھ دەلىل يوق، ئومۇمى دەلىلدىن بەزىسىنىڭ تەرتىپ بىلەن كېلىدىغانلىقىنى بىلىۋالسىمىز.

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھدىن: قىيامەت كۈنىنىڭ ئالامەتلىرى تەرتىپ بىلەن كېلەمدۇ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: "قىيامەتنىڭ چوڭ ئالامەتلىرىنىڭ بەزىسى تەرتىپلەنگەن ۋە مەلۇملۇقدۇر، بەزىسى تەرتىپلەنمىگەن ۋە ئۇنىڭ تەرتىپىمۇ بىلىنمەيدۇ، تەرتىپ بىلەن كەلگەنلىرىدىن: ئىسا ئىبنى مەرىيەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاسماندىن چۈشۈشى، يەجۇجە ۋە مەجۇجەنىڭ مەيدانغا چىقىشى، دەججال، ھەقىقە تەن دەججال مەيدانغا چىقىدۇ ئاندىن ئىسا ئەلەيھىسسالام ئاسماندىن چۈشۈپ دەججالنى ئۆلتۈرىدۇ، ئۇنىڭدىن كېيىن يەجۇجە ۋە مەجۇجە مەيدانغا چىقىدۇ".

ئىسپىرانىي رەھىمەھۇللاھ ئۆزىنىڭ ئەقىدە كىتابىدا بۇ ئالامەتلەرنى رەتلىدى، لېكىن بۇ تەرتىپنىڭ بەزىسىگە ئىنساننىڭ كۆڭلى قانائەت تاپىدۇ، بەزىسىگە قانائەت تاپمايدۇ، بىزگە تەرتىپ مۇھىم ئەمەس، ھەقىقەتەن بىزگە مۇھىم بولغىنى قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرىنىڭ كاتتا ئىكەنلىكى، ئۇ ئالامەتلەر يۈز بەرسە قىيامەتنىڭ يېقىندا بولىدىغانلىقى، ھەقىقەتەن ئاللاھ تائالا قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرىنى قىلدى، چۈنكى ئۇ قورقۇنچلۇق ھادىسە بولۇپ، ئۇنىڭ يۈز بېرىشى يېقىن بولغانلىقى ئۈچۈن ئىنسانلار ئۇنىڭدىن ئاگاھ بولۇشقا ئېھتىياجلىق بولىدۇ". [پەتىۋالار مەجمۇئەسى " (2/سوئال 137-نومۇر)].

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.